

ZLATO

Příběh neobyčejného kovu

2., aktualizované a doplněné vydání

Bohumil J. Studýnka, Jan Struž

Tuto knihu věnuji památce svého otce Ing. Bohumila Studýnky (1920–2004).

B. J. S.

ZLATO

Příběh neobyčejného kovu

2., aktualizované a doplněné vydání

Bohumil J. Studýnka, Jan Struž

GRADA Publishing

Nakladatelství děkuje za spolupráci a významnou finanční podporu partnerům vydání této knihy:

CZECH TOP 100, a.s.
Česká mincovna, a.s.

Mimořádné poděkování patří České národní bance. Řada předmětů zobrazených v knize je ke zhlédnutí ve stálé expozici „Lidé a peníze“, umístěné v prostorách bývalého trezoru v hlavní budově ČNB, Na Příkopě 28, Praha 1.

Za výjimečnou podporu a spolupráci při přípravě obrazové výbavy knihy děkuje nakladatelství Národnímu muzeu a jeho pracovníkům.

Nakladatelství děkuje společnosti Fomei, a.s., za laskavé zapůjčení fotografického stolu s příslušenstvím.

ZLATO

Příběh neobyčejného kovu

2., aktualizované a doplněné vydání

JUDr. Ing. Bohumil J. Studýnka, CSc., Ing. Jan Struž

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 5676. publikaci

Počet stran 344

Druhé vydání, Praha 2014

Odpovědné redaktorky PhDr. Renáta Slavíková,
Mgr. Kamila Nováková

Redakční spolupráce Petr Somogyi
Grafický návrh Roman Kliský (www.klisky.cz)
Sazba, zlom Roman Kliský (www.klisky.cz)

Odborná redakce, popisky, rejstřík PhDr. Renáta Slavíková
Lektorka kapitoly *Zlato, peníze, měna a společnost*
doc. Ing. Helena Fialová, CSc.

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Copyright © Grada Publishing, a.s., 2014
Copyright © Bohumil J. Studýnka, Jan Struž, 2014
Cover Design © Roman Kliský, 2014
Cover Photo © Kunsthistorisches Museum, Vídeň

Na titulní stránce knihy je zobrazen soubor zlatých předmětů nalezený v roce 1799 v Rumunsku a na zadní straně je slavná Celliniho slánka vyrobená pro francouzského krále Františka I. (Kunsthistorisches Museum, Vídeň).

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být reprodukována a používána v elektronické podobě, kopírována a nahrávána bez předchozího písemného souhlasu nakladatelství. V knize použité názvy produktů, firem apod. mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

ISBN 978-80-247-5210-5

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:
ISBN 978-80-247-9465-5 (ve formátu PDF)

OBSAH

Průvodce knihou	8
Předmluva	28
ZLATO SE PŘEDSTAVUJE	33
Zlato – bůh nebo ďábel?	34
Co je to zlato?	37
Zlatotepectví	42
Pozlacovačství	44
Různé slitiny zlata.....	45
K čemu je dobré zlato?	53
Zlato jako šperk	54
Užití zlata v medicíně	64
Zlato v technice	70
TROCHU HISTORIE	75
Zlato – první mezi kovy	76
Zlato a Bible	80
Zlato v řeckých bájích a pověstech	82
Zlatý věk lidstva?	84
Zlatý věk je stále živý	86
Zlato – odvěký průvodce lidstva	88
Egyptská říše zlata	91
Další africké kultury	103
Předoasijské kultury a zlato	107
Zlato v evropském úsvitu	114
Egejská oblast	115
První Evropané – Keltové	119
Etruskové – národ zlatníků	123

Starověký Řím	124
Raný a vrcholný středověk	129
Renesance a zámořské objevy	137
Zlato Kolumbova kontinentu	138
Zlatá éra pirátství	146
Alchymie aneb jak vyrobit zlato	148
Střípky z historie zlata na našem území	154
Pravěké zlato	156
Velkomoravské zlatnictví	164
Zlato přemyslovských Čech	167
České korunovační klenoty	172
Skvosty Vyšehradské kapituly	180
 ÉRA NOVÝCH OBJEVŮ	185
Sibiřské zlato	186
Kalifornská zlatá horečka	189
Australské zlato	199
Období relativního klidu	202
Jihoafrické dobrodružství	204
Poslední objev 19. století	206
Těžba zlata ve 20. století	208
Jihoafrické zlaté doly	209
Těžba zlata na území dnešního Ruska	210
Těžba zlata v dalších částech světa	212
 ZLATO, PENÍZE, MĚNA A SPOLEČNOST	219
Vznik peněžní směny	220
Názory některých ekonomů a filozofů	226
Nástin historie soužití zlata a peněz	231
Zlatý monometalismus a systém zlatého standardu	243
Standard zlatého slitku	244

Zlato nebo papírové peníze?	245
Zlato a poválečný mezinárodní měnový systém	247
Zlatá horečka v zimě 1979/1980	251
Jak funguje mezinárodní trh zlata	257
Londýnský trh zlata	259
Další významná centra obchodu se zlatem	264
Zlato jako prostředek teaurace	266
Nejznámější zlaté mince	267
Československé dukáty	270
Slovenské dukáty	275
Jak se vyrábějí mince	276
Nejnovější zlaté mince z produkce České mincovny	278
Které národy teaurují nejvíce zlata?	281
 ZLATO MÁ JISTOU BUDOUCNOST	283
Těžba zlata	284
Zlatnictví	289
Zlato a archeologie	291
Zlato a kosmonautika	294
Perspektiva zlata jako měnového kovu	296
Zlato, zlato, zlato!	299
 ZLATÝ KALEIDOSKOP	301
Co všechno je a není zlaté	302
Důležitá data z historie zlata	314
 O autorech	320
Resumé	324
English Summary	326
Poděkování	328
Literatura	329
Rejstřík	339

ZLATO SE PŘEDSTAVUJE 33–73

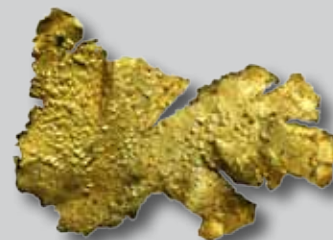

Zlato – kolik touhy a respektu se skrývá v jednom slově! Ale známe dobře tento kov? Kdo z nás ví, že zlato není jen šperkem nebo mincí; že je to kov s jedinečnými fyzikálními vlastnostmi, díky kterým je využíváno v řadě oborů? O těchto zajímavých stránkách zlata bude pojednávat tato kapitola.

Zlato – bůh nebo d'ábel? 34

To je otázka, kterou si již po celé věky kladou filozofové a ekonomové. Zlato je věčné a nezničitelné, neztrácí na hodnotě. Avšak cesta k němu je často dlážděna válkami a utrpením. Stojí to za to?

Co je to zlato? 37

V této části knihy je zlato představeno jako kov s jedinečnými fyzikálními vlastnostmi. Víte, že zlato díky své vysoké kujnosti může být vytepáno na plátek o síle 0,005 milimetru? Víte, že se zlato využívá i v plastické chirurgii a v kosmonautice?

Zlatotepectví 42

Pozlacovačství 44

Různé slitiny zlata 45

K čemu je dobré zlato? 53

Zlato jako šperk 54

Užití zlata v medicíně 64

TROCHU HISTORIE

75–181

Žádný jiný kov nedoprovází lidstvo tak věrně jako zlato. Již před 5000 lety vznikaly předměty obdivuhodné krásy, již staří Egypťané dokázali zlato využít ke stomatologickým účelům, již přes 2500 let se razí zlaté mince. Tato kapitola je nejen oslavou dovednosti a vynalézavosti našich předků, ale i výpovědí o vlivu zlata na společnost a dějiny.

Zlato – první mezi kovy 76

Zlato je poměrně měkký, snadno opracovatelný kov, a proto není divu, že již nejstarší civilizace ho znaly a využívaly. Postupem času zlato přestalo být pouhou ozdobou a začalo přebírat i peněžní funkce. Ale o tom pojednávají další kapitoly této knihy.

Zlato a Bible 80

Dokladů, že zlato bylo samozřejmou součástí života kočovných kmenů, nalezneme v Bibli celou řadu. Zlato bylo nejen důstojným materiálem pro výzdobu Šalamounova chrámu v Jeruzalémě, ale také věčným pokušelem, ztělesněným ve zlatém teleti.

Zlato v řeckých bájích a pověstech 82

Svět řeckých bohů byl odrazem života pozemského se všemi jeho ctnostmi a nectnostmi, proto v něm zlato nesmělo chybět. Zlato bylo pro svoji zářivost atributem slunečního boha Hélia, na druhé straně představovalo zlo a marnost, jak to popisuje příběh o králi Midásovi.

Zlatý věk lidstva? 84

Kráčí lidstvo vstříc lepšímu osudu, anebo to nejšťastnější období své existence má už za sebou? To je filozofická otázka, která trápí myslitele po celá staletí a těžko někdy bude uspokojivě zodpovězena.

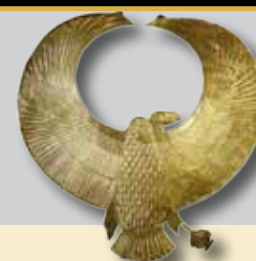

Zlatý věk je stále živý 86

Zlatý věk lidstva je fenomén, který se vyskytuje ve všech koutech světa. Je těžké říci, kde se nachází originální místo představ o pozemském ráji a zlatém věku. V Kni-ze samé je pozemský ráj lidem odepřen pro prvotní hřích – poznání. Ale právě nutkání k poznání lidstvu umožnilo přežít a expandovat dodnes.

Zlato – odvěký průvodce lidstva 88

Tato podkapitola nás seznámí s nejranějšími metodami dobývání a zpracování zlata. Zalistujeme-li dále, otevře se nám svět starověkých Egyptanů a Sumerů i s jejich nepřekonatelným zlatnickým uměním.

Egyptská říše zlata 91

Další africké kultury 103

Předoasijské kultury a zlato 107

Zlato v evropském úsvitu 114

Náhle se ocitáme ve starověkém Řecku a Římě. Kde objevil Heinrich Schliemann Priamův poklad? Odkud brali Římané zlato a jaký měli k němu vztah? A jak to bylo se zlatotaktivými Kelty? To je jen výběr z témat, o kterých vypráví tato část knihy.

Egejská oblast 115

První Evropané – Keltové 119

Etruskové – národ zlatníků 123

Starověký Řím 124

Raný a vrcholný středověk 129

Je to věk rytířů a křížových výprav. Zlato patří k nezbytným atributům panovníků, je vítanou kořistí z dobytých válek. Jeho záře však umocňuje i víru v Boha. Zlato zdobí nesčetné relikviáře, mezi nimiž určitě vyniká relikviář sv. Maura z Bečova nad Teplou.

Renesance a zámořské objevy 137

Neuhasitelná touha po poznání i po zlatě, spojená s vírou v lidské schopnosti, žene Evropany napříč zeměkoulí. Objev amerického kontinentu přináší nejen zlato, ale i umělecké skvosty tajemných indiánských civilizací. Nakonec zavítáme mezi alchymisty doby Rudolfa II.

Zlato Kolumbova kontinentu 138

Zlatá éra pirátství 146

Alchymie aneb jak vyrobit zlato 148

Střípky z historie zlata na našem území 154

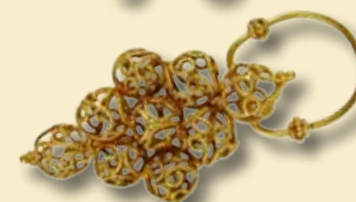
Každý z nás jistě zná české korunovační klenoty, ale kolik Čechů spatřilo pravěké zlaté šperky nalezené na našem území? Málokdo také ví o skvostech Vyšehradské kapituly nebo o pohřební výbavě kněžny ze Želének na Teplicku. O tom všem vypráví tato část knihy.

Pravěké zlato 156

Velkomoravské zlatnictví 164

Zlato přemyslovských Čech 167

České korunovační klenoty 172

Skvosty Vyšehradské kapituly 180

ÉRA NOVÝCH OBJEVŮ 185

Na Klondiku se našlo zlato! Kolik dobrodruhů by se i dnes okamžitě vypravilo za oceán, kdyby to bylo tak snadné jako v 19. století? Ve skutečnosti to zlatokopové neměli vůbec jednoduché ani tehdy. O jejich radostech a strastech, o těžbě zlata v různých částech světa vypráví celá tato kapitola.

Sibiřské zlato 186

Málokdo tuší, že první zlatá horečka se odehrála na území ještě carského Ruska. Tato obrovská země je již od 18. století zevrubně zkoumána a postupně lidem odhaluje své netušené zásoby zlata.

Kalifornská zlatá horečka 189

Tak tady všechno začalo. Po objevu zlata na Sutterově pozemku zachvátilo zlaté šílenství celou Kalifornii a přitáhlo tisícíhlavé davy zlatokopů ze všech koutů světa. Mladý stát se stal doslova kotlem národů, kde právo lynče bylo mnohokrát rychlejší než zaostávající zákonodárství. Přesto málokomu ze zlatokopů se podařilo skutečně zbohatnout.

Australské zlato 199

Kalifornská zlatá horečka se přenesla i do vzdálené Austrálie. Doposud zaostalá britská kolonie, která spíše sloužila jako jeden velký trestanecký tábor, se díky přílivu nových zlatachtivých obyvatel zcivilizovala a ztratila svůj nádech děsivosti.

Období relativního klidu 202

Druhá polovina 19. století znamenala určité zklidnění zlatého šílenství. Stále byla objevována nová a nová ložiska zlata, zejména v americké Nevadě nebo na Novém Zélandu, avšak zájem o ně už nebyl tak masový jako ve 40. a 50. letech 19. století.

Jihoafrické dobrodružství 204

V 80. letech 19. století vstupuje na kolbiště dobývání zlata mocný hráč, který se udržel na výsluní slávy také ve 20. století a pravděpodobně i v 21. století. Jedná se o dnešní Jihoafrickou republiku, která se do dějin zapsala i novou metodou získávání zlata z horniny, tzv. kyanidizací.

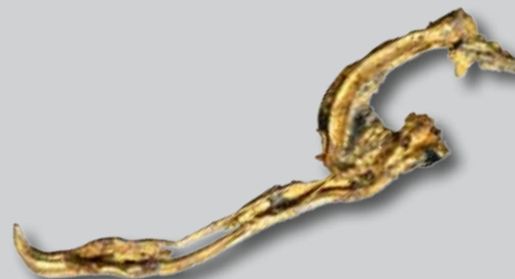
Poslední objev 19. století 206

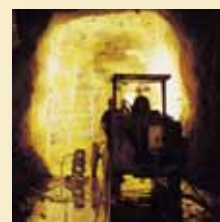
Když se řekne „zlatá horečka“, vybavíme si zpravidla tu poslední a nejdramatičtější – na řece Klondike, a to také díky románům Jacka Londona, přímého účastníka událostí. Nezměrné utrpení tisíců lidí, nalákaných vidinou bohatství, více než kdy jindy odhalilo pošetilost lidské touhy po zlatě.

Těžba zlata ve 20. století 208

Dobývání zlata ztratilo až na výjimky romantiku individuálních akcí a stalo se skutečným průmyslovým odvětvím. Do souboje o zlato vstupují velké společnosti vyzbrojené dokonalou technikou, která umožňuje vyrvat přírodě mnohem větší množství zlata než kdykoliv předtím.

Jihoafrické zlaté doly 209

Těžba zlata na území dnešního Ruska 210

Těžba zlata v dalších částech světa 212

ZLATO, PENÍZE, MĚNA A SPOLEČNOST 219

Pod pojmem „zlato“ si mnozí z nás asi představí pyramidu zlatých cihel v bankovním trezoru – natolik zlato vstoupilo do našich životů jako ekonomický fenomén. V této kapitole se dozvíme, že zlato se kupuje a prodává na specializovaných trzích a že i po staletích je pro nás stále tím nejspolehlivějším ochráncem před nejistou budoucností.

Vznik peněžní směny 220

Ačkoliv se nám zdá, že peníze existují odjakživa, není to pravda. Jaké podmínky musely být splněny, aby se zrodily peníze jako nástroj směny, a jaké funkce peníze plní, o tom pojednává tato část knihy.

Názory některých ekonomů a filozofů 226

Doposud jsme nechali zlato, aby k nám promlouvalo prostřednictvím historických událostí a skvostných artefaktů. Nyní dejme slovo filozofům a ekonomům, aby vyjádřili svůj názor na roli zlata ve společnosti a v peněžním hospodářství.

Nástin historie soužití zlata a peněz 231

Cesta, kterou zlato muselo urazit, aby se z pouhé ozdoby či kultovního předmětu stalo penězi, nebyla krátká ani snadná. Muselo uplynout hodně času, než lidé dospěli k názoru, že zlato je díky svým fyzikálním vlastnostem ideální podobou peněz. Důvěra ve zlato jako stabilizátora měny a ekonomiky vyvrcholila vznikem zlatého standardu v 19. století.

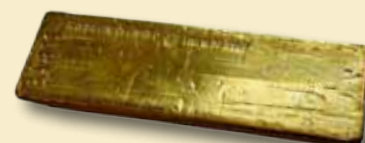
Zlatý monometalismus a systém
zlatého standardu 243

Standard zlatého slitku 244

Zlato nebo papírové peníze? 245

Zlato a poválečný mezinárodní
měnový systém 247

Zlatá horečka v zimě 1979/1980 ... 251

Jak funguje mezinárodní trh zlata 257

Zlato je zboží jako každé jiné – skladuje se na paletách a jeho cena se řídí nabídkou a poptávkou. Prostřednictvím této podkapitoly se seznámíme s mechanismem nákupu a prodeje zlata, poznáme nejznámější zlaté mince a zamyslíme se nad otázkou, proč lidé vlastně zlato kupují.

Londýnský trh zlata 259

Další významná centra
obchodu se zlatem 264

Zlato jako prostředek tezaurace 266

Nejznámější zlaté mince 267

Československé dukáty 270

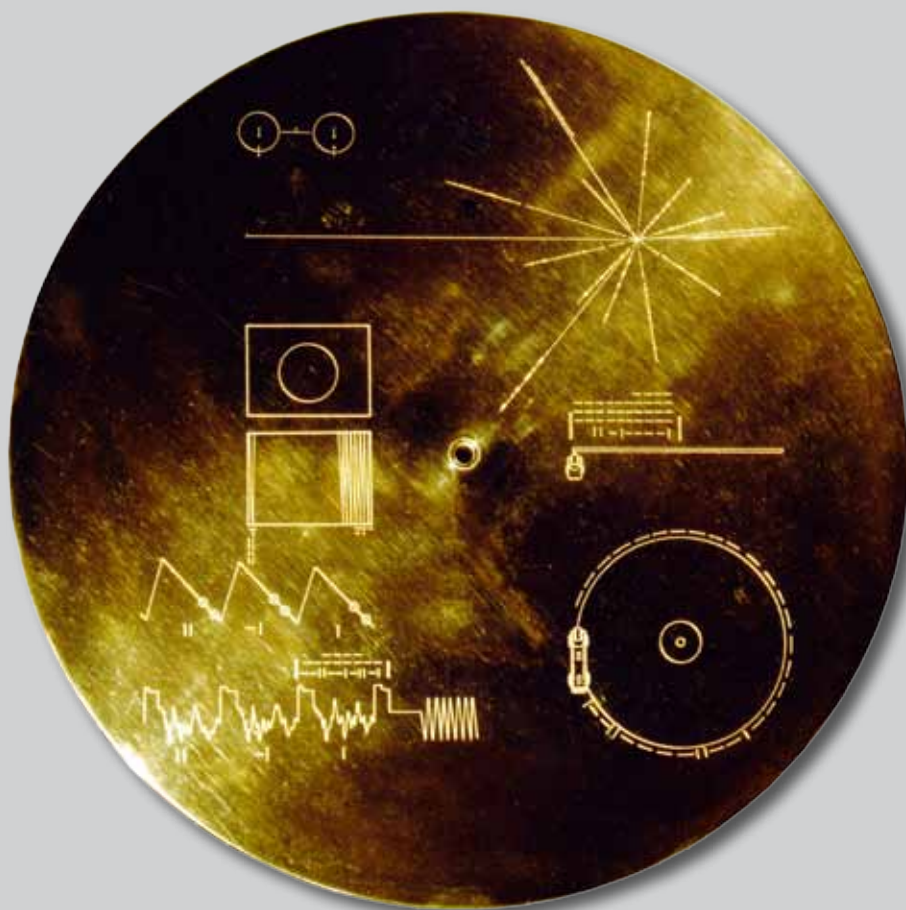
Slovenské dukáty 275

Jak se vyrábějí mince 276

Které národy tezaurují
nejvíce zlata? 281

ZLATO MÁ JISTOU BUDOUCNOST 283

Je známo, že zásoby fosilních paliv vydrží lidstvu jen několik desetiletí. Nehrozí něco podobného zlato? Na rozdíl od ropy či uhlí se vytěžené zlato nespotřebovává, nýbrž v té či oné podobě přetrvává dál. Také nic nenasvědčuje tomu, že bychom si ho cenili méně než naši předkové. Stále platí, že zlato je nejspolehlivějším uchovatelem hodnoty a nejkvalitnějším materiálem pro výrobu šperků a krásných předmětů vůbec.

Těžba zlata 284

Zlatnictví 289

Zlato a archeologie 291

Zlato a kosmonautika 294

Perspektiva zlata jako
měnového kovu 296

Zlato, zlato, zlato! 299

ZLATÝ KALEIDOSKOP 301

Tato trochu rozverná kapitola nám má připomenout, v kolika významech používáme slovo „zlatý“, aniž by se často jednalo o skutečné zlato. A na závěr si připomeneme důležitá data z historie zlata.

Co všechno je a není zlaté 302

Na začátku by mohla být primitivní hádanka – co má společného Zlatovláska se Zlatými stránkami? Zjistíme, že prakticky vůbec nic, až na to slůvko „zlatý“. Toto srovnání svědčí nejen o bohatosti lidské fantazie, ale i o tom, že zlato je pevně zakotveno v našem myšlení.

Důležitá data z historie zlata 314

Společně se zlatem jsme ušli pořádný kus cesty a nyní nastala chvíle, abychom se ohlédli a připomněli si významné okamžiky z jeho historie. Jaký obrovský přerod zlato prodělalo! Zatímco na začátku bylo pouhým blýskavým kovem, hodícím se leda k výrobě šperků a ozdob, na počátku 21. století je důležitým komponentem vesmírných sond a pojistkou měnové stability řady ekonomik. Další aktuální informace o zlatě jsou průběžně publikovány na webové stránce www.cojezlato.cz.

PŘEDMLUVA

Když jsme v roce 1985 vydali knihu *Zlato, zlato, zlato*, měla u čtenářů velký ohlas. Ukázalo se, že toto téma je přitažlivé a nevyčerpatelné zároveň. Za posledních 30 let se kolem zlata seběhlo tolik událostí, že stálo za to, příběh zlata znovu navštívit a úplně znovu přepracovat.

Zlato je symbolem života, pokroku, moci a prosperity. Je součástí našeho každodenního života, avšak na rozdíl od nás, lidí, neumírá, je věčné. Provází lidstvo od samotných počátků jeho historie a věrně ho následuje kamkoliv, třeba i do vesmíru. Proto napsat příběh tak univerzálního a jedinečného kovu nebylo jednoduché.

Otevíráte knihu, která nechce být vyčerpávající encyklopedií zlata. Chce co nejvýstižněji představit zlato ve všech jeho nejdůležitějších rolích – jako přírodní produkt výjimečných fyzikálních vlastností, jako ozdobu, měnový kov i jako předmět obchodu a samozřejmě také lidského mamonu. Náš příběh hledí stejně do minulosti jako do budoucnosti; z předlouhé historie zlata zachycuje jak nejdůležitější události, tak i zajímavé detaily a historky. Není to román na jednu noc. Je to povídání, které se dá číst dlouho a s přestávkami. Je to kniha plná nádherných fotografií, které daleko více než pouhá slova vypovídají o kráse a rozmanitosti zlata.

Šíře tématu si vyžádala spolupráci s řadou odborníků – s historiky, archeology, zlatníky, s odborníky na důlní těžbu a s kurátory muzejních sbírek. Díky jejich pomoci a péči mohla být v této knize publiková-

na řada zajímavých faktů a fotografií. Předně bychom rádi poděkovali za radu, pomoc i poskytnutí podkladů našemu vysokoškolskému učiteli Ing. Bohumilu Suchardovi, bývalému výkonnému řediteli Mezinárodního měnového fondu. Dále bychom rádi vyjádřili svůj dík generálnímu řediteli Národního muzea Dr. Michalu Lukešovi, ředitelce Historického muzea Dr. Věře Přenosilové, dále Dr. Petru Šulěřovi a Dr. Luděku Galuškoví z Moravského zemského muzea v Brně za laskavost, s jakou nám umožnili fotodokumentaci cenných sbírkových předmětů. Náš neménší dík patří také Ing. Karlu Drhovskému z Národního památkového ústavu v Plzni, který s nevšední ochotou poskytl fotografie relikviáře sv. Maura a dalších cenností a rovněž přispěl do této knihy vlastním textem. Velice jsme vděční panu Antonínu Doležalovi, proboštovi Vyšehradské kapituly, a Dr. Janu Kotousovi, řediteli těžé instituce, za laskavé zpřístupnění vzácných skvostů z majetku kapituly. Upřímně děkujeme Vlastislavu Benešovi, honorárnímu konzulovi Ekvádoru, za velkou obětavost, s jakou nám zprostředkoval fotografie z Museo del Oro, Santafé de Bogotá. Za laskavé poskytnutí textu a obrazové dokumentace dále děkujeme Ing. Janu Vízkovi, řediteli Divize Česká mincovna společnosti ORNELA, a Ing. Janu Menglerovi, CSc., generálnímu řediteli podniku SAFINA, a.s.

Naše vřelé poděkování patří i těm, kteří svými vědomostmi a zkušenostmi přispěli ke zdárnému vzniku této knihy. Děkujeme Dr. Janu Komárkovi za cenné příspěvky z oboru chemie a alchymie, primářce MUDr. Věře Šatánkové za příspěvek z oboru plastické chirurgie, primáři MUDr. Milanu Odehnalovi, MBA, z oční kliniky FN Motol Praha, MUDr. Janě

Tomasové Studýnkové, Ph.D., za příspěvek z oboru revmatologie a za celkové uspořádání části týkající se užití zlata v medicíně.

Poděkování si zaslouží také pracovníci České národní banky – Ing. Vladimír Kudlík, Ing. Tomáš Hládek a Dr. Leopold Sarga, a to za poskytnutí údajů a fotografií z oblasti bankovníctví a peněžnictví. Za odbornou pomoc a spolupráci dále děkujeme sourozencům Petru a Haně Benešovým, Ing. Petru Morávkovi, Josefu Petráskovi, Haně Velechovské, členům pražského cechu zlatníků Jindřichovi Hrdému, Karlu Litschovi a Norbertu Rieglovi, dále děkujeme Zdeňku Medkovi a Ing. Ivanu Synkovi z Českého klubu zlatokopů.

V neposlední řadě bychom rádi poděkovali za trpělivost, velkorysost a pochopení při realizaci průběžných změn odpovědné redaktorce knihy PhDr. Renátě Slavíkové, která nám výrazně pomohla i s výběrem a uspořádáním fotografií, a taktéž paní šéfredaktorce Ing. Kateřině Drongové a jejím spolupracovníkům z nakladatelství Grada Publishing, které nám i této

knize věnovali. Děkujeme také Romanu Kliskému i všem ostatním fotografům, ať už profesionálům či amatérům, za jejich dílo, bez kterého by tato kniha nebyla tím, čím je.

Mimořádné poděkování patří Kanceláři prezidenta republiky České republiky a Správě Pražského hradu. Bez jejich velkorysého a profesionálního přístupu by kniha byla významně ochuzena o fotografie stěžejního celonárodního významu. V této souvislosti vyjadřujeme zvláštní poděkování exprezidentovi České republiky panu prof. Václavu Klausovi.

Díky laskavosti a pochopení všech zmíněných i nezmíněných (kterým se tímto omlouváme) vznikla kniha, jež se nově rovným dílem zabývá úlohou zlata jak v západní civilizaci, tak v dějinách na území naší země. Zlato nechalo v historii českého národa svoji nesmazatelnou stopu a také jeho prostřednictvím mohly naše dějiny a území více mluvit do těch světových.

JUDr. Ing. Bohumil J. Studýnka, CSc.

Ing. Jan Struž

◀▲ K nejcennějším zlatnickým skvostům patří bezesporu české korunovační klenoty, reprezentované zejména Svatováclavskou korunou, kterou nechal zhotovit Karel IV. ke své korunovaci v roce 1347. Korunovační jablko a žezlo pocházejí z 30. let 16. století a součástí českého korunovačního souboru se staly až v průběhu 17.–18. století (Pražský hrad)

ZLATO SE PŘEDSTAVUJE

Zlato je věčné, krásné, užitečné a nezničitelné. Je to malý zázrak, že v každé době bylo nanejvýš ceněno jako uchovatel hodnoty, že odolalo zubu času a nesnázím života.

James Blakely

Zlato! Zlato! Zlato! Zářivé a žluté, kruté a studené!

Thomas Hood

*Zlato dokáže snáz překonat bdělou stráž,
umí rozrazit zdi lépe než mocný blesk.*

Horatius

Zlato je zjevením krásy i ošklivosti.

Nicholas Boileau

*All that glisters is not gold.
Není všechno zlato, co se třpytí.*

William Shakespeare, Kupec benátský (2. jednání, 7. scéna)

Ani ne tak magickou jako spíše pragmaticky vzniklou cifrou, pod kterou by cena zlata neměla dlouhodobě klesnout, je cena zhruba 300 amerických dolarů za trojskou unci, jež je adekvátní spodní hranicí současných průměrných těžebních nákladů.

Zlato – bůh nebo ďábel?

Dne 14. dubna 2014 skončilo obchodování na newyorském trhu se zlatem na ceně 1326 amerických dolarů za jednu trojskou unci. Časově navazující měnový kurz mezi americkým dolarem a českou korunou byl 19,86 CZK/USD a referenční jedna trojská unce o teoretické hmotnosti 31,1 gramů čistého zlata a velikosti $41 \times 24 \times 1$ mm měla výchozí cenu 26 334 korun českých (plus nezbytné ážio – příplatek za zpracování a distribuci). Trojské unci zlata o těchto rozměrech se také říká *ingotcard*, neboť se v některých zemích světa prodává v bankách, klenotnictvích či v prodejnách dárkových předmětů jako suvenýr, dárek, příležitostná cennost při narození dítěte, při prvním svatém přijímání, při promoci, při svatbách, prostě tehdy, když chce dárce uctít obdarovaného věcí, jejíž hodnota přetrvá celý život, celé věky. Ano, při těchto příležitostech jsou jako dárek stále oblíbené prsteny, náhrdelníky, náušnice, náramky a jiné šperky ze zlata, nicméně v naší době uvyklé na nejrůznější platební a úvěrové karty se tento zajímavý nápad obchodníků se zlatem setkává se stále větším úspěchem.

▲ Zlatý ingotcard

**Kdo nic nemá, přeje si něco. Kdo něco má, přeje si všechno.
(České přísloví)**

Zaslepená touha po zlatě se táhne jako červená nit celými dějinami lidstva, ať už máme na mysli objevitelské – přesněji řečeno dobyvatelské – cesty do nitra Ameriky, Afriky a Asie nebo početné zlaté horečky či dnešní shon po zisku a bohatství, to neviditelné 24hodinové globální obchodování s čímkoliv prostřednictvím elektronických médií. Zlato – to je slovo znějící vánkem preludů a tající v sobě vždy něco mimořádného a kouzelného.

◀ Jeden ze zlatých plechů, náhodně nalezených v roce 1927 při roztloukání silničního štěrku u Křepic, okr. Strakonice (Národní muzeum, Praha)

